

Sygn. akt **XXVII Ca 2186/16**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Wojtysiak (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Katarzyna Kondratowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. Z. (1) i J. Z. (2)**

przeciwko **(...) sp. z o.o. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 7 września 2015 r., sygn. akt II C 2489/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowego dla m.st. Warszawy w W. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Piotr Wojtysiak

sygn. akt XXVII Ca 2186/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 14 marca 2014 r. J. Z. (2) i J. Z. (1) wnieśli o zasądzenie od (...) Sp. z o.o. w W. kwoty 2 111 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 4 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 4 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie uwzględnił powództwo w całości.

Pozwany skutecznie wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o odrzucenie pozwu, a w razie nie uwzględnienia tego wniosku – o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm prawem przewidzianych.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy odmówił odrzucenia pozwu.

Wyrokiem z dnia 7 września 2015 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwa oraz dokonał rozliczenia kosztów procesu.

Od powyższego orzeczenia powódka wniosła apelację zaskarżając je w całości oraz zarzucając naruszenie:

1. art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. poprzez:

a. przyjęcie, iż postanowienia zawartej przez strony umowy, a w szczególności postanowienia stosowanych przez pozwaną ogólnych warunków przewozu osób i bagażu nie pozwalają uznać, iż pozwana wyraziła zgodę na spełnienie świadczenia w walucie polskiej,

b. przyjęcie, iż oświadczenie dłużnika o wyborze waluty nie może być złożone w sposób dorozumiany,

c. przyjęcie, że treść sformułowanego przez powódkę żądania pozwu nastąpiła w sposób niezgodny z regulacją tych przepisów;

2. art. 7 Rozporządzenia (WE) 261/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. poprzez przyjęcie, iż określenie kwoty zryczałtowanego odszkodowania w walucie obcej w świetle art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. wyłącza dopuszczalności dochodzenia go w walucie krajowej stanowiącej równowartość tej kwoty według kursu średniego NBP;

3. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż uwzględnienie żądania pozwu byłoby równoznaczne z wyrokowaniem co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, podczas gdy dyspozycja tego przepisu nie pozwala na przyjęcie takiego stanowiska;

4. art. 505¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie powództwa w postępowaniu uproszczonym w sytuacji, w której brzmienie tego przepisu nie dawało do tego podstaw, w konsekwencji czego powódka pozbawiona została możliwości zmiany powództwa.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przyznanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo wskazując, że roszczenie odszkodowania było dochodzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów i zostało określone w walucie polskiej, mimo iż ww. akt prawny określa wysokość odszkodowania za opóźniony lot w Euro. W ocenie Sądu pierwszej instancji powodowie nie byli uprawnieni do wyboru waluty, w jakiej dochodzili żądania, bowiem uprawnienia takiego nie daje mu art. 358 k.c., a tym samym powództwo podlegało oddaleniu zważywszy na przepis art. 321 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie podziela powyższego stanowiska z poniższych względów:

Po pierwsze, argumentacja Sądu Rejonowego wywiedziona została, na błędnym, w ocenie Sądu Okręgowego, odniesieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r. (sygn. akt III CSK 273/11) do stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Wskazany wyrok Sądu Najwyższego odnosi się do stosowania art. 358 § 2 k.c. po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz ustawy - Prawo dewizowe w zakresie przysługiwania wierzycielowi uprawnienia do wyboru waluty, w której świadczenie ma być spełnione, w wypadku zwłoki dłużnika w jego spełnieniu. W wymienionym orzeczeniu Sądu Najwyższego wskazane zostało, iż art. 358 k.c. ma na celu ochronę praw dłużnika w zakresie wyboru waluty, w jakiej spełni **umowne świadczenie** określone w walucie obcej. Dotyczy to jednak świadczenia spełnianego w ramach **wykonania** wzajemnego zobowiązania **zastrzeżonego w umowie** w walucie obcej, nie zaś na wypadek niewykonania bądź nieprawidłowego wykonania umowy, a zatem roszczenia powstałego już po wykonaniu umowy wzajemnej, a ponadto uregulowanej w akcie prawnym, jakim jest rozporządzenie (WE) nr 261/2004.

Podkreślić należy, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, wobec uregulowania wysokości należnego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu w akcie prawa wspólnotowego, żadna ze stron nie miała wpływ na wybór waluty, w jakiej uregulowano spełnienie tego świadczenia.

Nie sposób przyjąć, aby świadczenie to, mające odnosić się do obywateli wszystkich państw członkowskich, a zatem również tych niebędących w tzw. strefie Euro, miało stanowić zastrzeżenie spełnienia świadczenia w walucie obcej w rozumieniu art. 358 § 1 k.c.

Wskazany przepis określa bowiem w ust. 1, że w przypadku odwołania lotu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 250 Euro dla wszystkich lotów o długości do 1 500 kilometrów.

Takie sformułowanie, stanowi w ocenie Sądu Okręgowego jedynie wskazanie wysokości nominalnej należnego zryczałtowanego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu. Mając na uwadze wykładnię celowościową, określenie kwoty odszkodowania w Euro, w walucie obowiązującej w ramach Unii Europejskiej, od organu której ten akt pochodzi, jest przejawem ujednoczenia praw pasażerów niezależnie od miejsca dochodzenia oraz czy państwo, w którym odszkodowania dochodzą, jest członkiem Unii Gospodarczej i Walutowej, tak, aby pasażerowie w stosunku, do których Rozporządzenie znajduje zastosowanie mogli liczyć na równoważycielską kwotowo rekompensatę, bez znaczenia w jakiej walucie dochodzą odszkodowania.

Za przyjęciem wykładni celowościowej wobec Rozporządzenia 261/2004 opowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny wskazując, iż przyznanie pierwszeństwa wykładni gramatycznej prowadziłoby do uniemożliwienia pasażerom dochodzenia odszkodowania w przypadku powstania opóźnienia, nawet gdyby było ono wielogodzinne (vide: wyrok NSA z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt I OSK 1971/12). W innym orzeczeniu Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, iż wykładnia prawa wspólnotowego winna być dokonywana w granicach uznania sądu tak, aby osiągnąć rezultat określony w akcie prawa wspólnotowego, nawet gdyby prowadziło to do zastąpienia normy krajowej normą prawa wspólnotowego (vide: wyrok NSA z dn. 5 lutego 2009 r., sygn. akt I FSK 1880/07).

W art. 7 ust. 3 rozporządzenia 261/2004 wskazano, iż świadczenie określone w ust. 1 co do zasady wypłacane jest w gotówce, elektronicznym przelewem bankowym, przekazem bankowymi lub czekami bankowymi, ale za pisemną zgodą pasażera, może być wypłacone również w bonach podróży i/lub w formie innych usług.

Niewątpliwie, z treści powyższej regulacji, wynika, iż jej celem jest umożliwienie pasażerowi otrzymania rekompensaty za opóźnienie bądź odwołanie wykupionego lotu, w dowolnie wybranej formie, w tym również poprzez otrzymanie sumy pieniężnej stanowiącej równoważycielską kwotę odszkodowania w wybranej przez pasażera walucie.

Biorąc zatem pod uwagę, iż przepis art. 7 ust. 1 rozporządzenia 261/2004 nie zastrzega rodzaju waluty, w jakiej świadczenie odszkodowawcze musi być spełnione oraz, że pozwana nie wyraziła woli skorzystania z uprawnienia do świadczenia przemiennego, jakie wynika z art. 358 § 1 k.c., możliwe jest określenie należnego stronie powodowej świadczenia także w walucie polskiej, przy odpowiednim zastosowaniu regulacji art. 358 § 2 k.c. Brak jest bowiem regulacji w omawianym rozporządzeniu co do wyboru kursu waluty, według którego ma nastąpić przewalutowanie należnego odszkodowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż brak było podstaw do oddalenia powództwa, jedynie z uwagi na oznaczenie przez powoda kwoty odszkodowania w walucie innej niż wynika to z art. 7 ust. 1 rozporządzenia 261/2004.

Wobec tego, iż z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Sąd pierwszej instancji wynika, iż nie zbadał on istoty sprawy, poprzestając na błędnym wskazaniu nieprawidłowego oznaczenia żądania, Sąd Okręgowy uznał, że zaszła konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na brak rozpoznania istoty sprawy. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, Sąd Rejonowy powinien zbadać, czy ziszczyły się przesłanki do wypłaty odszkodowania za opóźniony lot, tj. czy faktycznie doszło do opóźnienia przy jednoczesnym braku spełnienia się przesłanek negatywnych określonych w art. 5 ust. 3 rozporządzenia 261/2004.

Jak chodzi natomiast o zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 505¹ k.p.c. poprzez rozpoznawanie niniejszej sprawy w trybie postępowania uproszczonego, to wskazać należy, iż jest on bezzasadny.

Dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie niewątpliwie stanowi roszczenie wynikające z umowy, w rozumieniu art. 505¹ § 1 k.p.c. Bez zawarcia umowy o wykonanie przewozu lotniczego, odszkodowanie określone w art. 7 rozporządzenia 261/2004 nie mogłoby zostać wypłacone. Sąd Najwyższy, w odpowiedzi na pytanie prawne zadane przez Sąd Okręgowy w Warszawie dotyczące przysługiwania drogi sądowej w sprawach o roszczenia z ww. przepisu, stwierdził, że jest to roszczenie wynikające z niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy przewozu lotniczego (vide: uchwała SN z dn. 7 lutego 2014 r., sygn. akt III CZP 113/13). Z kolei, w uchwale z dnia 24 lutego 2010 r. Sąd Najwyższy stwierdził jednoznacznie, iż: „sprawa o odszkodowanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, chyba że wartość przedmiotu sporu przekracza kwotę określoną w art. 505¹ pkt 1 k.p.c.” (sygn. akt III CZP 123/09).

Z tych przyczyn, zarzut naruszenia art. 505¹ k.p.c. należało uznać za nieuzasadniony, co jednak pozostawało bez wpływu na uwzględnienie apelacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c.

SSO Piotr Wojtysiak